

VÅRT SVARTÅDALEN

Nyhetsbrev för dig som bor i Svartådalens. Ges ut av Svartådalens Bygdeutveckling • www.svartadalen.se • november 2022

PÅ GÅNG I SVARTÅDALEN

Julmarknad i Västerfärnebo

**Julmarknad lördag 26 november kl 11.00-15.00
på Västerfärnebo Gammelgård.**

Drygt 20 hantverkare och odlare säljer sina produkter,
julklappslotteri, glögg med pepparkaka, varm korv.
Loppis och textilmuséet är öppet. Tomten kommer kl 14.00.
Välkomna!

Svartådalens
Bygdeutveckling

*Västerfärnebo
Hembygdsförening*

Kulturföreningen Kilbolokalen

Ljuskonsert med Sara Aldén och Eldar Levgran!

Möt vintern och julen med ljus och värme genom Saras Aldéns röst och Eldars Levgrans pianospel! Den 3 december bjuder de in till en konsert med fokus på julens finaste sånger där vi får mötas i musiken och med varandra för att skapa ljus i mörkret. Gör julen ljus och låt musiken ta plats!

Den 3 december kl 18. 130 kr, vuxen 60 kr, ungdom, barn inkl. julfika.
Boka biljett på bokning@kilbolokalen.se eller 0224-70176

Höstmarknad.

Sista söndagen i september var en ljuvlig höstdag och då arrangerades Höstmarknad på Gammelgården. 34 försäljare fanns utspridda på området och här erbjöds bl. a. hembakt bröd, hemodlade grönsaker, honung och en massa olika hantverk.

På scenen höll pomologen Olle Ridelius föredrag om äpplen och man kunde även få sina egna äpplen artbestämda. Marknaden besöktes av ca. 450 personer.

Miljonen.

Under Sala-Mässan i augusti fick hembygsföreningen mota 26 000 kr ur "Miljonen" från Sala sparbank. Pengarna kommer att användas till att utveckla Gammelgården som besöksmål, inte bara idag utan för kommande generationer.

Välkommen Du också med Dina idéer om hur Gammelgården kan göras intressant för framtiden!

Ingmari Wistrand-Martinsson tar emot checken på Sala-Mässan.

Många var fikasugna på Höstmarknaden

Sven Bäckström och Torbjörn Balkefors på det nya trädäcket.

Arbetsdag på Gammelgården

Det finns alltid mycket att göra på en hembygdsgård. Varje onsdag kl. 9:00- ca. 13:00 är det arbetsdag på Gammelgården – kom och var med Du också! Kontaktpersoner: Lasse Pettersson tfn. 070-215 00 36, Sven Bäckström tfn. 070-251 38 54

Ett stort **TACK** till Dig som bakat, serverat, byggt trädäck, sålt i loppis, klippt gräs eller besökt Västerfärnebo Gammelgård under sommaren -22.

Välkommen åter på nästa evenemang!

Text: Erik Pettersson

Länsstyrelsen
Västmanlands län

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Europeiska jordbruksfonden
för landsbygdsutveckling, Europa
investerar i landsbygdsområden

Världens längsta handvävda röda matta*

Tillsammans väver vi världens längsta handvävda röda matta inför Salas 400-årsjubileum 2024. Ambitionen är att den ska gå från stationen till torget, ca 800 meter.

Alla som vill får vara med och väva! Anmäl ditt deltagande och ställ eventuella frågor till Elvira Matz, projektledare för Sala 400 år:
elvira.matz@sala.se - 0224-74 76 06

* vi vet givetvis inte om den blir världens längsta eller inte, men det är vår ambition.

En utflykt till det förgångna

En av Hembygsföreningens utflykter i år var besök av Byberget i Fläckebo den 18 september.

Efter en vecka med ostadig väderlek sken solen upp vid 12-tiden och vad kunde vara bättre för ett besök av den historiska platsen i byn?

Över 30 personer både utsocknes och bofasta med anknytning till byn deltog i utflykten. Jan Carlsäter hade forskat kring by-historien i 30 år och han hade mycket intressanta fakta att berätta om Hassmyra/Fläckebo som han hade hittat i arkiven.

De nyfikna besökarna samlades i inhägnaden kring Byberget för att lyssna på Jan, men det var inte bara människor som var nyfikna. Ett 20-tal kor och kalvar utan större respekt för guiden ställde sig bakom honom. De råmade och ville gå fram närmare besökarna för att undersöka innehållet i deras kaffekorgar. Till sist gav de upp, så guidningen kunde fortsätta i lugn och ro.

Det var fascinerande att höra om byns historia från 1000-talet ända fram till den stora branden 1858 som påskyndade laga skiftet, då familjerna flyttade ut till sina nya boplatser. En känsla av närhet till det förflutna och människorna som bodde här infann sig när man betraktade gamla husgrunder, en grop med förfallen jordkällare, små gångar mellan grunderna där husen stod och en inte allt för stor jordlapp förmodligen avsedd för odling av grönsaker. Detta gav en tydlig inblick i folkets levnadsvillkor långt tillbaka i tiden, husen stod tätt ihop, husgrunderna antydde att husen var små. En hel by trängdes på en inte alltför stor yta, folk tycktes vara beroende av varandras hjälp.

En del av husgrunderna kunde Jan anknyta till personer som hade bott där och vars ättlingar var nu en del av deltagarna i utflykten. Folk var intresserade och det var många frågor som Jan kunde besvara då det fanns belägg för dem i arkiven, men en del var antaganden och även legender som t.ex. att alla skulle ha varit i kyrkan då åskan som orsakade branden slog ned i byn 1858.

Efter den gedigna genomgången av Bybergets historia och ett stort antal frågor, kunde man till sist slå sig ner på husgrundens stenarna och inta en välbehövlig fika. Folk satt lite här och var i små grupper och samtalade om byns historia. Det blev en del frågor om vem är vem om man inte kände varandra. Det var många som hade anknytning till trakten, så det var trevligt att få ett ansikte på personerna som bodde eller hade bott i husen som har stått många år i Hassmyra by, Fläckebo och dess omgivning.

Historien om Byberget finns på hemsidan: Fläckebohistoria.se, Våra Efterforskningar, Hassmyra Del 1.

Text: Nataljia von Knorring
Foto: Stig Ericsson

JULMARKNAD

ANDRA ADVENT 4 DEC 12.00-15.30
VID KYRKSTALLARNA I FLÄCKEBO

Du som vill hyra plats för att sälja något,
är välkommen att höra av dig till
Birgit von Knorring, 070-364 20 43
eller Kerstin Wistrand, 070-659 67 80

SMÄCKEN

Invgång av Smäcken 21 augusti

Ca 120 personer samlades denna soliga söndageftermiddag för att fira att bron äntligen finns på plats igen, och återigen förbinder byarna på östra sidan av Svartån med Västerfärnebo och sammanlänkar den nio mil långa vandringsleden i området.

Invgångsstunden bestod av tal, skål, folkmusik av Korsmora spelmän, tipspromenad, försäljning av invgångsmeny från Gröna Hagars kött samt spännande flaskrace på ån.

Närmare 40 personer valde dessutom att promenera från Besökscentret till bron med fin guidning av området och naturen längs vägen.

Stort tack till alla som kom och alla som har bidragit på olika vis! Nu hoppas vi att bron ska komma bygden till glädje under många, många år.

FOTO: ANDERS HEDLUND

VÄSTERFÄRNEBO MARKNAD

På lördagarna under september mellan kl 11-14 var det marknad utanför Besökscentret. Det såldes honung, äppelmust, lingonsylt, hjortkött, garn, grönsaker, smide, potatis och mycket annat. Ett återkommande evenemang hoppas vi!

Alla årstider på Sättra Brunn är magiska och denna höst har bjudit på färgsprakande dagar!

Snart stundar vintern och då blir det nyårsfirande för boendegäster och därefter stänger vi för storstädning och renoveringsarbeten innan vi slår upp dörrarna igen.

Vi inleder i mitten av januari med vårt fjärde Seniorkollo. Våra seniorkollon har blivit otroligt omtyckta och vi får ofta förfrågningar om när det är dags för nästa kollo, då det sprids mun-till-mun hur väl våra senioregäster trivs. Efter seniorkollet, den 18 januari, öppnar vi verksamheten som vanligt igen. Om ni vill besöka oss på gym eller bad hittar ni öppettiderna på vår hemsida, vi uppdaterar där när anläggningen är abonnerad eller stängd.
sattrabrunn.se/spa/oppettider-i-badhuset/

Vill ni boka en lunch eller middag så är ni varmt välkomna att göra det. Vi får ofantligt mycket beröm för den goda maten som våra kockar Pontus, Ingela, Kenth och Maja lagar. Ni hittar meny och priser här sattrabrunn.se/mat/ och förbokning sker på info@sattrabrunn.se eller 0224-546 00, knappval 2 för bokning. Växeln är öppen tisdag-fredag kl 9-17.

BRUNNsmuseet SÄTRA BRUNN

Vi har stängt och arkiverat sommarutställningen på Henschens badhus, även lilla utställningen på Mellantorpet. Vi tackar alla som har visat intresse för Sättra Brunnns historia. Utställningarna öppnar igen i maj 2023. Men besök vår hemsida, där finns det mycket att upptäcka! www.brunnsmuseet.se

Brunnsmuseets e-böcker

Vi arbetar ständigt för att tillgängliggöra kulturarvet Sättra Brunn. Vi gör detta bl.a. genom att digitalisera, bearbeta och återpublicera litteratur som e-böcker.

Hittills har Brunnsmuseet tillgängliggjort böcker av major Petrus Tersmeden, cirkelledaren Dagny Larsson, Västerfärnebo-dottern Ruth Rosenius-Högman och arkitekten Ove Hidemark. Vi har även lagt ut delar av jubileumsboken Sättra Brunn 300 år. Som har 36 enskilda kapitelförfattare och där vi inte har upphovsrätt för alla kapitel än.

Du kan läsa alla e-böckerna på din dator, surfplatta eller mobiltelefon.

E-böckerna är helt kostnadsfria.

Ladda ned böckerna via vår hemsida eller denna QR-kod:

Brunnsmuseets nyhetsbrev

Brunnsmuseets nyhetsbrev ges ut regelbundet under hela året.

I nyhetsbrevet får du alltid senaste nytt om vår verksamhet och spännande berättelser från brunnens historia. Vi ger kontinuerligt uppdateringar om våra pågående och kommande kulturarvsprojekt och exklusiv tillgång till våra kommande arbeten. Registrera din e-postadress på vår hemsida eller direkt på brunnsmuseet.substack.com.

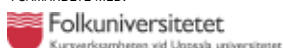
Se till att du inte missat något! Prenumerera på Brunnsmuseets nyhetsbrev via denna QR-kod:

Följ @brunnsmuseet via sociala medier

I SAMARBETE MED:

Brunnsmuseet, Urban Hjärnes väg 5,
733 95 Sala • www.brunnsmuseet.se

Hälsodestination Svartådalens

Hälsodestination Svartådalens nominerade till Stora Turismpriset

I tidigare nummer har Hälsodestination Svartådalens presenterats, ett nätverk i bygden bestående av elva företag som har gemensamt att de vill erbjuda hälsofrämjande turismupplevelser i trakten.

T.ex. aktiviteter för harmonisk och kroppslig närvaro, kreativt skapande, friluftsliv och boende i lantliga och avstressande miljöer.

Nu har nätverkets satsning nominerats som Region Västmanlands representant i tävlingen Stora Turismpriset, för sin insats att utveckla naturnära upplevelser

med hälsofrämjande innehåll. Stora Turismpriset är en nationell utmärkelse som har delats ut sedan 1993 för att stärka den svenska besöksnäringen och vinnaren måste kunna visa hur man bidrar till nytänkande och innovation inom besöksnäringen.

Årets utdelning sker den 30 november på Vasateatern i Stockholm i samband med konferensen "Besöksnäringen på agendan" och ett par representanter från nätverket kommer vara där. Håll tummarna för våra lokala företagare

NÄRA LIVET

Nära Livet - ett av företagen i nätverket Hälsodestination Svartådalens

Nära Livet är ett relativt nystartat företag som drivs av mig, Linda-Marie Jax, boendes i Lilla Bjurfors, Lasjö. Jag är sjuksköterska med psykiatrispecialisering, samtalsterapeut, qigonglärare och friskvårdsguide. Jag har arbetat med psykisk ohälsa i ca 15 år och dels mött svår psykiatrisk problematik inom rättspsykiatrisk vård, dels mindre komplex problematik på primärvårdsnivå. Det har blivit uppenbart för mig att oavsett vårdnivå så är psykisk ohälsa förknippat med stort lidande och stor påverkan på den enskildes liv. Dessutom verkar det som att stress, som i dagens samhälle nära på är ett normaltillstånd, ofta är språngbrädan till förvärrade tillstånd vilket är skrämmande.

Ur denna erfarenhet och en ambition att bidra till välmående har jag format min verksamhet. Med Nära Livet vill jag inspirera och guida till mer närvaro, glädje och balans i livet, med hjälp av naturvistelse, lugn rörelse, stillhet och träning i medveten närvaro. Jag har hittills hållit lite aktiviteter för medveten närvaro i naturen och nu under hösten har jag även startat upp qigong i vackra Hedåkerslokalen. Där har vi först haft ett prova-på-tillfälle som lockade tretton qigongnyfikna till en skön eftermiddag och därefter har jag påbörjat en åtta gångers kurs med sju härliga deltagare som möts på tisdagskvällarna

för vila, energi, mjukhet i kroppen och skön samvaro.

Utifrån nätverket i Hälsodestination Svartådalens hoppas jag framöver kunna samarbeta mer med övriga företagare för att kunna erbjuda t.ex. naturnära boende, utomhusmatlagning och studio för tillfällen då vi behöver vara inomhus. Samarbetsplaner finns t.ex. med Svartådalens B&B, Edens Garden och Sättra Brunn.

Ett koncept som jag kommer erbjuda under vintern är kallbad med guidning. Kallbad har blivit väldigt populärt de senaste åren och väldigt många människor upplever att det ger dem energi, glädje och närvaro. Jag själv älskar det och vill nu bidra till att fler vågar prova.

Så svartådalingar, bli inte förvånade om ni ser galna gäng i raggsorock på bryggorna eller hör primalskrik över skogarna i vinter, eller grupper av människor utförandes kinesisk dans i slowmotion på fina naturplatser i vår. Det är bara Nära Livet som gör sitt för folkhälsan. ☺

Kommande aktiviteter med Nära Livet

Fira advent med kallbad

Vad? Guidade prova-på-tillfällen med värmande dryck runt öppen eld. Få tips på bra saker att ha med, andningsövningar, rekommendationer inför själva doppet och pepp av gruppen.

Var? Viggsjön eller Ståvre (beroende på bryggor och vattenkvalitet)

När? Sön 27 nov, kl 14.00

Sön 4 dec, kl 14.00

Pris? 200 kr

Qigong

Var? Hedåkerslokalen

När? Pågår, men trolig ny kursstart och prova-på i vår.

Om du känner att det jag erbjuder skulle vara hjälpsamt för dig eller är nyfiken och vill veta mer: besök min hemsida på www.naralivet.nu. Jag finns även på Facebook (Nära Livet) och Instagram (@nara_livet).

**Svartådalens
Flis & Pellets AB**
0224-743052

Sala Sparbank
skapar växtkraft

Företagssponsorer

- Ceders Advokatbyrå AB
Tel. 0224-170 86

- Fallängetorp AB
Tel. 070-736 36 82, 073-091 87 81
www.fallangetorp.se

- Mellanskog Ekonomisk Förening
Tel. 010-482 80 00
www.mellanskog.se

- Sala Sparbank
Tel. 0224-850 00
www.salasparbank.se

- Svartådalens Flis & Pellets AB
Tel. 0224-74 30 52

- Timmerfabriken
Tel. 070-649 02 24
www.timmerfabriken.se

Vi är mycket glada och tacksamma över ert stöd till verksamheten för bygden!

I KORTHET

Företagarmöte

Tisdag 24 januari 2023 kl 19.00, med kommunens näringslivsutvecklare och landsbygdsutvecklare.

Medlemsmöte

Tisdag 21 februari 2023 kl 19.00.

Vi ses på Besökscentret!

Material som text och bild till nästa nummer av Vårt Svartådalens ska vara inskickat senast söndagen den 22 januari 2023 till styrelsen@svartadalen.se

Ingmari
Wistrand Martinsson

Styrelsen i Svartådalens
bygdeutveckling

Stort tack till våra bidragsgivare till Vårt Svartådalens #15:

- **Färnbo Byalag**
076-806 42 80
- **Sven Entersten**
- **Bångbo Gård**
073-723 88 10
- **Styrsells Bygg AB**
070-647 43 39
- **Karl-Eriks Allservice**
070-315 77 35
- **A. Wallingstam Transport AB**
070-898 25 70
- **SörSalbo Bil & Gummiverkstad**
0224-74 13 60
- **Essem-EI**
076-131 31 25

STÖTTA SVARTÅDALEN!

Vi behöver bli flera som stödjer bygden, detta kan du göra genom att bli medlem i Svartådalens Bygdeutveckling.

Medlemsavgiften är 300:-/år plus en engångsinsats på 2 000:-. Engångsavgiften återbetalas när medlemskapet avslutas.

Medlemsavgiften betalas genom Bankgiro 5399 – 2731, mejla dina, företagets eller föreningsuppgifter till styrelsen@svartadalen.se.

Uthyrning av möteslokal

Medlemsföreningar och medlemsföretag i bygden kan hyra Svartådalens Bygdeutvecklings möteslokal inklusive pentry med möjlighet till kaffebryggning, pris 300 kr. Övriga föreningar och företag i bygden, pris 600 kr. Bokning sker genom Kjell Eklund eller Ingmari Wistrand Martinsson 076-806 42 80 eller mejl till ingmari@vasterfarnebo.se

Vill du bli medlem?

Företag, förening och privatperson.
Bli medlem i Svartådalens Bygdeutveckling ekonomisk förening!
Medlemsavgiften på 300 kronor per år betalas in till Bankgiro 5399-2731.

En engångsinsats på 2000 kronor tillkommer. Den betalar du in samtidigt med inbetalningen av din första medlemsavgift. Insatsen på 2000 kr återbetalas när medlemskapet avslutas.

Vill du bli företagssponsor?

Vill du bli företagssponsor och stödja vårt arbete skulle det vara varmt uppskattat! Skicka ett mejl till styrelsen@svartadalen.se så skickar vi avtalshandlingarna och berättar mera om marknadsföringen ni får, eller läs mera på: www.svartadalen.se

Vill du bli volontär?

Vill du hjälpa till som volontär? Anmäl gärna ditt intresse med namn, telefonnummer och mejl till styrelsen@svartadalen.se.